

ความสัมพันธ์ระหว่างการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติกับผลการดำเนินงานของ องค์กรการพยาบาล ในโรงพยาบาลระดับตติยภูมิ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข

ณิชาภา ขนจอหอ* นงลักษณ์ จินตนาดีล** สุจิตรา เหลืองอมรเลิศ**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติกับผลการดำเนินงานขององค์กรการพยาบาล ในโรงพยาบาลระดับตติยภูมิ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารทางการพยาบาล จำนวน 252 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ มีค่าความเที่ยง .94 และแบบสอบถามผลการดำเนินงาน มีค่าความเที่ยง .89 ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัย พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และผลการดำเนินงานขององค์กรการพยาบาล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$, $SD = .40$; $\bar{X} = 3.59$, $SD = .39$) ตามลำดับ การนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงานขององค์กรการพยาบาล ($r = .61$, $p < .01$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จากผลการวิจัยทำให้ได้องค์ความรู้ในการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติในองค์กรการพยาบาล โดยผู้บริหารทางการพยาบาลควรมีการเตรียมองค์กรเกี่ยวกับทักษะการบริหารจัดการการลงทุนด้านบุคลากร การตอบสนองต่อคู่แข่ง การมุ่งเน้นผลการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย และการสร้างความแตกต่างในการบริการพยาบาล เพื่อให้ผลการดำเนินงานขององค์กรการพยาบาลมีประสิทธิภาพมากขึ้น

คำสำคัญ: แผนกลยุทธ์ องค์กรการพยาบาล

* นักศึกษา หลักสูตรปริญญาโท สาขาการบริหารการพยาบาล มหาวิทยาลัยคริสเตียน

E-mail: Thongdee1010@gmail.com

** สาขาการบริหารการพยาบาล มหาวิทยาลัยคริสเตียน

The relationship between strategic implementation and nursing organization performance at tertiary level hospital under the Ministry of Public Health.

Nichapa Yonchoho* Nongluk Chintanadilok** Suchitra Luangamornlert**

Abstract

This descriptive study was conducted to examine the relationship between strategic implementation and nursing organizational performance of tertiary level hospitals under the Ministry of Public Health. A systemic sampling technique was used to recruit 252 nursing administrators in the study. The research instruments include a questionnaire about strategic implementation with reliability of 0.94 and a questionnaire about organizational performance with reliability of 0.89. Descriptive statistics including frequency, percentage, mean, and standard deviation were performed. Pearson's correlation coefficient was calculated to examine the relationship.

The research findings revealed the mean scores of both strategic implementation and nursing organizational performance were at a high level ($\bar{X} = 3.96$, $SD = 0.40$; $\bar{X} = 3.59$, $SD = 0.39$ respectively). There was a statistically significant positive relationship between strategic implementation and nursing organizational performance ($r = .61$, $p < .01$). The study findings suggest that the nursing administrators should be prepared for their competency in implementing strategic plan. Other competencies such as personnel investment management skills, reaction to competitor actions, goal achievement performance focusing, and nursing service differentiation should be enhanced in order to increase the effectiveness of nursing organization performance.

Keywords: strategic plan, nursing organization

* PhD. Candidate in Nursing Management, Christian University, E-mail: Thongdee1010@gmail.com

** Nursing Management Department, Christian University

บทนำ

การบริหารกลยุทธ์มีความสำคัญกับเป้าหมายระยะยาวขององค์กร สิ่งสำคัญในการบริหารกลยุทธ์คือการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ เพื่อให้ผลการดำเนินงานขององค์กรมีประสิทธิภาพ¹ ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 กำหนดให้องค์กรภาครัฐนำแนวคิดการบริหารกลยุทธ์มาใช้ เพื่อให้องค์กรมีการกำหนดทิศทาง และนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายขององค์กร รวมทั้งประเมินผลการดำเนินงานตามกลยุทธ์² โรงพยาบาลระดับตติยภูมิมีการปรับแผนกลยุทธ์ของโรงพยาบาล โดยมุ่งเน้นกลยุทธ์การเจริญเติบโต ให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี เพื่อให้โรงพยาบาลก้าวทันการเปลี่ยนแปลง และสามารถนำองค์กรไปสู่การบรรลุเป้าหมายได้³ ดังนั้นทุกหน่วยงานจะต้องมีกลยุทธ์และการปฏิบัติที่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน⁴

องค์กรการพยาบาลมีการจัดทำแผนกลยุทธ์ขององค์กรครอบคลุม 3 ขั้นตอน คือ (1) การกำหนดแผนกลยุทธ์ (2) การนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และ (3) การประเมินผลตามแผนกลยุทธ์⁵ ในขั้นตอนการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ พบการดำเนินงานยังไม่ชัดเจน มีเพียงผู้รับผิดชอบนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ แต่ไม่สามารถปฏิบัติได้จริง และการประเมินผลตามแผนกลยุทธ์ยังไม่ชัดเจน⁶ องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนส่วนใหญ่มีแผนกลยุทธ์ แต่ปัญหาคือไม่สามารถนำแผนกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ไปปฏิบัติได้จริง⁴ ดังนั้นการที่จะทำให้องค์กรการพยาบาล สามารถบรรลุวิสัยทัศน์ได้หรือไม่ ขึ้นอยู่กับความสามารถในการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ดังนั้นบทบาทของผู้บริหารทางการพยาบาล ที่สำคัญคือการถ่ายทอดแผนกลยุทธ์ให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกคนให้

เข้าใจแผนกลยุทธ์ มีการจัดการตามแผนกลยุทธ์ทุกขั้นตอน และกระตุ้นให้ทุกส่วนงานมีส่วนร่วมในการบริหารกลยุทธ์ซึ่งนำไปสู่ผลลัพธ์ขององค์กร งานวิจัยส่วนใหญ่เน้นบทบาทของผู้บริหารในการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ส่วนน้อยที่มีการศึกษาการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ทำให้เกิดอุปสรรคในการประเมินแผนกลยุทธ์ในองค์กร จากการทบทวนวรรณกรรม พบการศึกษาวิจัยในธุรกิจภาคเอกชนเป็นส่วนใหญ่ ส่วนการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติในองค์กรการพยาบาลมีนักวิชาการกล่าวถึงน้อย และไม่ได้กล่าวถึงในส่วนของการเตรียมองค์กรเพื่อนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความสัมพันธ์ของการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติกับผลการดำเนินงานขององค์กร ให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น เพื่อขยายองค์ความรู้ด้านการบริหารกลยุทธ์ขององค์กรการพยาบาล ให้กับผู้บริหารทางการพยาบาลเพื่อนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติกับผลการดำเนินงานขององค์กรการพยาบาล ในโรงพยาบาลระดับตติยภูมิ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข

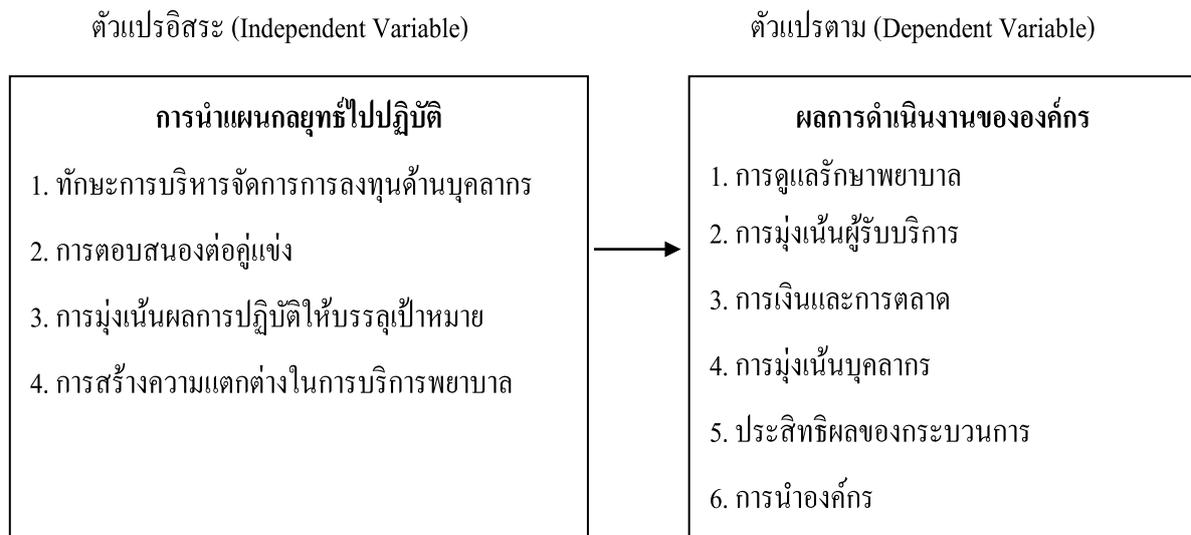
สมมุติฐานของการวิจัย

การนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานขององค์กรการพยาบาลในโรงพยาบาลระดับตติยภูมิ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ผู้วิจัยได้มีการทบทวนแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบตามกรอบการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติโดยสังเคราะห์จากแนวคิดการบริหารกลยุทธ์⁶ และแนวคิดการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ^{2,4} มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ทักษะการบริหารจัดการการลงทุนด้านบุคลากร 2) การตอบสนองต่อคู่แข่ง 3) การ

มุ่งเน้นผลการปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมาย และ4)การสร้าง ความแตกต่างในการบริการพยาบาลและแนวคิดผลการดำเนินงานขององค์กรโดยใช้มิติผลลัพธ์การดำเนินงาน⁷ มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การดูแลรักษาพยาบาล 2) การมุ่งเน้นผู้รับบริการ 3) การเงินและการตลาด 4) การมุ่งเน้นบุคลากร 5) ประสิทธิภาพของกระบวนการ และ 6) การนำองค์กร ดังแสดงในแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติกับผลการดำเนินงานขององค์กรการพยาบาล ในโรงพยาบาลระดับตติยภูมิ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติกับผลการดำเนินงานองค์กรการพยาบาลในโรงพยาบาลระดับตติยภูมิ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้บริหารทางการพยาบาล ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป ของโรงพยาบาลระดับตติยภูมิ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข จำนวน 33 แห่ง ทั่วประเทศ มีประชากร 429 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารทางการพยาบาลที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป คำนวณจากสูตรของ Krejcie and Morgan⁸ และเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วน จึงปรับขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยคิดค่าโอกาสสูญหายของข้อมูล (Drop out) ที่ร้อยละ 10⁹ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 252 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ จากโรงพยาบาลระดับตติยภูมิ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ได้มา 19 แห่ง ได้ผู้บริหารทางการพยาบาลจำนวน 252 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยแบบสอบถาม 3 ชุด ได้แก่

1. แบบสอบถามข้อมูลลักษณะส่วนบุคคล ประกอบด้วย อายุ ตำแหน่งด้านการบริหาร ประสบการณ์ด้านการบริหารงานในตำแหน่ง การฝึกอบรมทางด้านการบริหาร และประสบการณ์ในการบริหารกลยุทธ์

2. แบบสอบถามการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ผู้วิจัยใช้แนวคิดของ Burn and Grove¹⁰ สร้างแบบสอบถามการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ มีข้อคำถาม 30 ข้อ มีผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ .60–1.00 ค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหา (CVI) เท่ากับ .96 ค่าความเที่ยงเท่ากับ .94

3. แบบสอบถามผลการดำเนินงาน ตามแนวคิดผลการดำเนินงานขององค์กรของ Malcolm Baldrige⁷ โดยนำแบบสอบถามของปราณี มีหาญพงษ์ สุจิตรา เหลืองอมรเลิศ และสกุล ช่างไม้¹¹ มาปรับใช้ซึ่งพัฒนามาจากแบบสอบถามของ D'Souza and Sequeira¹² มีข้อคำถาม 18 ข้อ ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ .80–1.00 มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .89

ข้อพิจารณาด้านจริยธรรม

การวิจัยได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของ มหาวิทยาลัยคริสเตียน เอกสารรับรองโครงการวิจัยลงวันที่ 2 มีนาคม 2560 เลขที่ น.08/2559 ผู้วิจัยมีเอกสารชี้แจงให้กับผู้เข้าร่วมตอบแบบสอบถาม การพิทักษ์สิทธิ์ก่อนทำการตอบแบบสอบถาม และการได้รับความยินยอมในการเข้าร่วมการวิจัย ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยในภาพรวม และทำลายข้อมูลภายหลังจากผลการวิจัยมีการเผยแพร่ตีพิมพ์แล้ว

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ส่งแบบสอบถามและหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยคริสเตียน ทางไปรษณีย์ด่วนพิเศษ ใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล 5 เดือนได้รับแบบสอบถามตอบกลับและมีความสมบูรณ์ครบจำนวน 252 ชุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไป พบว่า ผู้บริหารทางการแพทย์ ประกอบด้วย หัวหน้าพยาบาล 19 คน (ร้อยละ 7.50) รองหัวหน้าพยาบาล 72 คน (ร้อยละ 28.60) และหัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาล 161 คน (ร้อยละ 63.90) อายุเฉลี่ย 55.65 ปี มีประสบการณ์การบริหารงานในตำแหน่งเฉลี่ย 5.29 ปี มีประสบการณ์ในการบริหารกลยุทธ์มาแล้ว 1 รอบ มากที่สุด (ร้อยละ 99.20)

2. ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และผลการดำเนินงานขององค์กรการพยาบาล ดังนี้ การนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ผู้บริหารทางการแพทย์ มีความคิดเห็นในภาพรวมเกี่ยวกับการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$, $SD = .40$) เมื่อพิจารณาการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติในแต่ละด้าน พบว่า ด้านการสร้างความแตกต่างในการบริการพยาบาล มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$, $SD = .53$) ด้านการมุ่งเน้นผลการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$, $SD = .49$) ด้านทักษะการบริหารจัดการการลงทุนด้านบุคลากร มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$, $SD = .51$) และ

ด้านการตอบสนองต่อคู่แข่ง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97, SD = .53$) ตามลำดับ ส่วนผลการดำเนินงานขององค์กรการพยาบาล ผู้บริหารทางการพยาบาล มีความคิดเห็นในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.59, SD = .39$) เมื่อพิจารณาผลการดำเนินงานขององค์กรการพยาบาลในแต่ละด้าน พบว่า ด้านการนำองค์กร มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97, SD = .45$) ด้านการดูแลรักษาพยาบาล มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69, SD = .56$) ส่วนด้านการเงินและการตลาด มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.41, SD = .47$) และด้านการมุ่งเน้นบุคลากร มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.23, SD = .55$) ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติกับผลการดำเนินงานขององค์กรการพยาบาล ในโรงพยาบาลระดับตติยภูมิ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข พบว่า การนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานขององค์กรการพยาบาลอยู่ในระดับปานกลาง ($r=.61, p < .01$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า รายด้านของการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง และมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงาน คือ 1) ทักษะการบริหารจัดการการลงทุนด้านบุคลากร ($r=.59, p < .01$) 2) การมุ่งเน้นผลการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย ($r=.55, p < .01$) 3) การตอบสนองต่อคู่แข่ง ($r=.54, p < .01$) และ 4) การสร้างความแตกต่างในการบริการพยาบาล ($r=.54, p < .01$) ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติกับผลการดำเนินงานขององค์กรการพยาบาล ในโรงพยาบาลระดับตติยภูมิ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข

ตัวแปร	(SI)	(1)	(2)	(3)	(4)	(OP)
การนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (SI)						
1. ทักษะการบริหารจัดการการลงทุนด้านบุคลากร (1)	.74*	-				
2. การมุ่งเน้นผลการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย (2)	.88*	.74*	-			
3. การตอบสนองต่อคู่แข่ง (3)	.75*	.64*	.65*	-		
4. การสร้างความแตกต่างในการบริการพยาบาล (4)	.86*	.78*	.62*	.82*	-	
ผลการดำเนินงาน (OP)	.61*	.59*	.55*	.54*	.54*	-

** $p < .001$

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยสามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

ความสัมพันธ์ระหว่างการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติกับผลการดำเนินงานขององค์กรการพยาบาล พบว่า การนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงานขององค์กรการพยาบาล สอดคล้องกับแนวคิดการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ⁴ โดยให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการของผู้บริหารให้มีความพร้อมในการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติอันจะส่งผลให้ผลการดำเนินงานขององค์กรดีขึ้น และสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติขององค์กรภาคเอกชน ที่พบว่า การนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงาน¹³ นอกจากนี้การบริหารจัดการขององค์กรการพยาบาล ในโรงพยาบาลระดับตติยภูมิ สังกัด กระทรวงสาธารณสุข ได้มีการดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านสาธารณสุข¹⁴ โดยให้ความสำคัญในการมุ่งเน้นการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติอย่างจริงจัง เพื่อให้ผลการดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย² และสร้างความเชื่อมั่นในคุณภาพขององค์กรการพยาบาล โดยให้บุคลากรทุกคนในองค์กรการพยาบาล รวมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องขององค์กรการพยาบาล ต้องมีส่วนร่วมในการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และจากข้อค้นพบยังแสดงให้เห็นว่าองค์กรการพยาบาลควรมีการดำเนินการตามแผนกลยุทธ์เพื่อมุ่งให้องค์กรการพยาบาลบรรลุเป้าหมาย⁵ สอดคล้องกับแนวคิดการบริหารกลยุทธ์⁶ และแนวคิดการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ⁴ โดยสามารถอภิปรายประเด็นต่างๆ ได้ดังนี้

ด้านทักษะการบริหารจัดการการลงทุนด้านบุคลากรมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงานขององค์กรการพยาบาล สอดคล้องกับแนวคิดการนำ

แผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ⁴ โดยให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการด้านบุคลากร มีการลงทุนด้านบุคลากรเพื่อพัฒนาทักษะให้กับบุคลากรที่ปฏิบัติงานสอดคล้องกับกลยุทธ์ และสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยที่มีการลงทุนด้านบุคลากร ที่พบว่า การลงทุนด้านบุคลากร การพัฒนาทักษะให้สอดคล้องกับกลยุทธ์ขององค์กร ทำให้เกิดความรู้ และทักษะที่ก่อให้เกิดศักยภาพในการปฏิบัติงานตอบสนองต่อกลยุทธ์มีผลต่อผลการดำเนินงานขององค์กร¹³

ด้านการมุ่งเน้นผลการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงานขององค์กรการพยาบาล สอดคล้องกับแนวคิดการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ⁴ ที่อธิบายว่า การจะนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติได้ต้องทำให้บุคลากรทุกคนเข้าใจกลยุทธ์ขององค์กร และสามารถปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร โดยผู้นำองค์กรจะต้องเป็นผู้กระตุ้น สร้างแรงจูงใจให้ผู้ปฏิบัติมีความสามารถในการปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร และสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบริหาร กลยุทธ์ในระดับหน่วยปฏิบัติการ ที่พบว่า องค์กรมีการเตรียมความพร้อมในการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ด้านการกำหนดบุคลากรที่ปฏิบัติเกี่ยวข้องกับกลยุทธ์ การพัฒนาความรู้ความสามารถของบุคลากร และทักษะในการบริหาร กลยุทธ์ให้กับบุคลากรมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานขององค์กร¹³

ด้านการตอบสนองต่อคู่แข่งมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงานขององค์กรการพยาบาล สอดคล้องกับแนวคิดการบริหารกลยุทธ์⁶ ที่อธิบายว่า กลยุทธ์การแข่งขันมีความเกี่ยวข้องกับกิจการภายในองค์กร และมีจุดมุ่งหมายเพื่อผลการดำเนินงานที่ดีกว่าคู่แข่ง ซึ่งกลยุทธ์มีลักษณะสำคัญ คือ ทำให้มีความก้าวหน้าของผลการดำเนินงาน เนื่องจากการนำแผน

กลยุทธ์ไปปฏิบัติ ต้องมีการพัฒนา อย่างมีวัตถุประสงค์ และมีความเกี่ยวข้องกับการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันที่ยั่งยืน และ สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ด้านการตอบสนองต่อคู่แข่ง ที่พบว่ามีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานขององค์กร¹³

ด้านการสร้างความแตกต่างในการบริการ พยาบาลมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงานขององค์กรการพยาบาล สอดคล้องกับแนวคิดการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ⁴ ที่อธิบายว่า การนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญ เพราะการจะทำให้องค์กรประสบความสำเร็จได้นั้น ทุกคนจะต้องค้นหาวิธีปฏิบัติงานใหม่ๆ ที่ช่วยสนับสนุนองค์กรให้บรรลุเป้าหมาย มีระบบการทำงานที่มีประสิทธิภาพ สามารถสนองต่อความต้องการของผู้รับบริการ และมีการพัฒนานวัตกรรมของการบริการ โดยมุ่งเน้นผู้รับบริการ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดการบริหารกลยุทธ์⁶ ที่อธิบายว่า ความสามารถขององค์กรในการสร้างความแตกต่างของการบริการ โดยการสร้างความพึงพอใจ การให้คุณค่า และคุณลักษณะพิเศษหรือการบริการให้กับผู้รับบริการ โดยผู้บริหารต้องคำนึงถึงความแตกต่างด้านการออกแบบหรือการจัดบริการ การอำนวยความสะดวก คุณภาพและการบริการด้านภาพลักษณ์และชื่อเสียงของกิจการ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในคุณภาพอันจะส่งผลให้มีผลการดำเนินงานที่ดี และสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ Mutemi , Maina and Wanyoike ที่พบว่า การนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ด้านการสร้างความแตกต่างในผลิตภัณฑ์มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานขององค์กร¹³ ดังนั้นผู้บริหารทางการแพทย์ควรมีการเตรียมองค์กรเกี่ยวกับทักษะการบริหารจัดการการลงทุนด้านบุคลากร การตอบสนองต่อคู่แข่ง การมุ่งเน้นผลการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย และการสร้าง

ความแตกต่างในการบริการพยาบาล เพื่อให้ผลการดำเนินงานขององค์กรการพยาบาลมีประสิทธิภาพมากขึ้น

สรุปและข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะด้านการบริหารทางการแพทย์

1.1 ผู้บริหารทางการแพทย์ ควรเตรียมองค์กรการพยาบาลในการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติทั้ง 4 ด้าน คือ 1) ทักษะการบริหารจัดการการลงทุนด้านบุคลากร 2) การตอบสนองต่อคู่แข่ง 3) การมุ่งเน้นผลการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย และ 4) การสร้างความแตกต่างในการบริการพยาบาล เพื่อให้ผลการดำเนินงานขององค์กรการพยาบาลดีขึ้น

1.2 ควรมีการประเมินผลการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติทั้ง 4 ด้าน และนำผลการประเมินในส่วนผลการประเมินที่สนับสนุน และเป็นอุปสรรค เป็นข้อมูลจัดทำแผนกลยุทธ์ เพื่อพัฒนาการนำแผนกลยุทธ์ไป ปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพ

1.3 ผู้บริหารทางการแพทย์ ควรมีนโยบายจัดอบรมให้ผู้บริหารทางการแพทย์มีความรู้ในการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ให้ครอบคลุมเพื่อสามารถนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติได้จริง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานขององค์กรการพยาบาล ในโรงพยาบาลระดับตติยภูมิ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนารูปแบบการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ในองค์กรการพยาบาล โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของผู้บริหารที่กำกับดูแลงานด้านการบริหารกลยุทธ์ขององค์กรการพยาบาล

เอกสารอ้างอิง

1. Johnson G, Pyle S, Scholes K, Whittington R. Exploring strategy: Text and cases. Harlow: Financial Times Prentice Hall; 2011.
2. Office of the Public Sector Development Commission. A guide to the explanation and guidelines for the royal decree on criteria and procedures for good governance. Bangkok: Sirabut Printing; 2003. (in Thai).
3. Vitayaaudome V. Organization and management. Bangkok: Thanachart Printing; 2007. (in Thai).
4. Kaplan RS, Norton DP. The strategy-focused organization: How balanced scorecard companies thrive in the new business environment. Boston, MA: Havard Business School Press; 2001.
5. Vorahan W. Strategic management in nursing. Journal of Nurses' Association of Thailand, North-Eastern Division. 2013;31(4):6-15. (in Thai).
6. Porter ME. The competitive advantage: Creating and sustaining superior performance. New York: Free Press; 1985.
7. National Institute of Standards and Technology. Health Care Criteria for Performance Excellence [Internet]. 2009 [cited 2013 Sep 21]. Available from: <https://www.nist.gov/baldrige/publications>
8. Krejcie RV, Morgan DW. Determining sample size for research activities. Educ Psychol Meas. 1970;30(3):607-10.
9. Gupta KK, Attri JP, Singh A, Kaur H, Kaur G. Basic concepts for sample size calculation: Critical step for any clinical trials! Saudi J Anaesth. 2016;10(3):328-31.
10. Burns N, Grove SK. The practice of nursing research: Conduct, critique and utilization. 4th ed. Philadelphia: W.B. Saunders; 2001.
11. Meehanpong P, Luangamornlert S, Changmai S. A causal model of patient unit performance in general hospital under Ministry of Public Health. Journal of The Royal Thai Army Nurse. 2015;16(1):78-86. (in Thai).
12. D'Souza SC, Sequeira AH. Application of MBNQA for service quality management and performance in healthcare organizations. International Journal of Engineering, Science and Technology. 2011;3(7):73-88.
13. Mutemi BM, Maina R, Wanyoike ND. Strategic management practices and performance of small scale enterprises in Kitui Town in Kenya. Int J Sci Commer Humanit. 2014;2(4):249-59.
14. Nursing Division, Office of the Permanent Secretary, Ministry of Public Health. Standard of nursing in hospital. 2nd ed. Nonthaburi: The War Veterans Organization Office of Printing Mill; 2007. (in Thai).